Burgerschap is teamsport

57 procent van de onderzochte basisscholen kreeg van de Onderwijsinspectie de opdracht om hun burgerschapsonderwijs te herstellen. In de klas is burgerschap: leren samenleven met regels, respect, verantwoordelijkheid en ruimte voor verschillen. Het draait ook om kennis: weten wat democratie is, wat macht is, en waarom er wetten zijn.

De reflex op een school is vaak een nieuwe methode aanschaffen. Dat kan helpen, maar een duidelijke lijn is ook nodig. Burgerschap is namelijk geen eenvoudig lesje dat je dinsdagmiddag even tussendoor doet. Het is de hele week met de hele school werken aan luisteren, omgaan met meningsverschillen, grenzen herkennen en fouten herstellen. Stel dat elke school morgen het burgerschapsonderwijs op orde heeft, dan begint daarna pas de echte test. We eisen dat scholen bruggen bouwen, terwijl buiten het schoolhek de samenleving grachten graaft. Helaas wint polarisatie te vaak van fatsoen.

Kijk maar om je heen. In ouderapps is één bericht genoeg voor twee kampen. Op sociale media krijgt een harde oneliner de meeste likes. Langs de lijn is winnen belangrijker dan sportiviteit. Ook dat is burgerschap en kinderen krijgen alles mee.

Toch is het niet alleen school en thuis. Rond leerlingen staat een hele keten onder druk. Voorschoolse educatie bereikt lang niet alle kinderen. Jeugdzorg komt pas als het escaleert. De kinderopvang draait op planning, terwijl kinderen daar ook samenleven. Gemeenten zijn daarin vaak toeschouwer, in plaats van de regisseur die partijen verbindt. Landelijk is het niet veel beter. De Tweede Kamer kan van een kleuterklas veel leren over omgangsnormen.

Misschien is dat wel de echte herstelopdracht. Niet alleen voor scholen, maar voor ons allemaal. Laten we de handen ineenslaan. Als we thuis, in de opvang, bij de sportclub en de gemeenten het goede voorbeeld laten zien, werkt de inzet van scholen door in de samenleving. Burgerschap is teamsport.

Daniël Ponsen
www.danielponsen.nl